

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. oktober 2025

Sak 2025/237 - Vårres Regionalt Brukerstyrt Senter Midt Norge - org.nr. 892 323 682 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Vårres Regionalt Brukerstyrt Senter Midt Norge (heretter «klager» eller «organisasjonen») søkte 1. august 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 179 550 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avsto søknaden 17. desember 2024, med den begrunnelse at den frivillige innsatsen i organisasjonen ikke var en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. I vurderingen av frivillig innsats i organisasjonen legger tilsynet blant annet vekt på at organisasjonens virksomhet er fullfinansiert av offentlige tilskudd. Tilsynet påpeker videre at organisasjonen ikke har mottatt medlemskontingent eller gaver i 2023. Videre viser tilsynet til at organisasjonen i søknaden har opplyst om at de benytter frivillige fra deltakende organisasjoner, og også frivillige uten organisasjonstilknytning. Tilsynet vurderer også at organisasjonens virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode.
- (3) Klager påklaget vedtaket 6. januar 2025. Klager anfører at frivillig innsats som er utført av medlemmene i deltakerorganisasjonene, eller av frivillige uten organisasjonstilknytning, er utført under aktiviteter i regi av Vårres. Antall timer vil variere mye fra år til år, og klager regner kun med innsats utført for Vårres. Klager anfører ellers at de har tilstrekkelig frivillig innsats i organisasjonen. Klager stiller seg videre undrende til tilsynets argument om at det ikke er noen selvfølge at de som har mottatt tilskudd tidligere, får positivt tilsagn på nye søknader. Klager bemerker at tilsynet vurderer søknaden i tråd med et regelverk som har eksistert i flere år. Klager er videre uenig i at organisasjonens virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 10. februar 2025 til Lotterinemnda for behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (6) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (7) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (9) Vårres Regionalt Brukerstyrt Senter Midt Norge sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (10) Lotteritilsynets avslag er blant annet begrunnet med at klager ikke kan dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (11) Vurderingen av uttrykket «viktig del» er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.
- (12) Lotterinemnda bemerker at klager hadde driftsinntekter på 2 473 678 kroner i 2023. Disse inntektene bestod i hovedsak av offentlige tilskudd. Klager er dermed helfinansiert av det offentlige. Nemnda kan ikke se at klager har hatt inntekter i form av medlemskontingent eller gaver.
- (13) Lotterinemnda bemerker at organisasjonen likevel kan ha tilstrekkelig frivillig innsats, dersom gratis arbeidsinnsats utgjør en viktig del i virksomheten, og det ikke er for tett knytning mellom innsatsen og gjenytelser.
- (14) Klager har i søknaden opplyst om at de ikke er en medlemsorganisasjon, men har representanter fra deltakende organisasjoner i styret. Det nåværende styret er representert av organisasjonene ADHD Norge, Autismeforeningen, Norsk Tourette Forening, Voksne for Barn og Landsforeningen for pårørende innen psykiatrien. Klager bemerker at den frivillige innsatsen utføres under aktiviteter i regi av Vårres. Klager bruker i hovedsak frivillige fra deltakerorganisasjonene, men også frivillige uten organisasjonstilknytning. I 2023 brukte klager 25 frivillige, som arbeidet 3 090 frivillighetstimer. Videre viser klager til at ansatte i organisasjonen selv har bakgrunn som «brukere» eller pårørende, og at ansatte utfører mellom 1 000 og 1 500 timer frivillig arbeid per år utover sine lønnende arbeidsoppgaver. Klager regner også med frivillighetstimer utført av deltakerne på

klagers aktiviteter, og dette utgjør mellom 800 og 900 timer. Samlet sett har klager opplyst å ha hatt rundt 5 190 frivillighetstimer i organisasjonen i 2023. Ett årsverk utgjør omtrent 1 750 timer, og klagers frivillige innsats utgjør dermed cirka tre årsverk.

- (15) Klager har ifølge årsberetningen fra 2023, hatt fire ansatte i organisasjonen med ulike stillingsprosent. De fire ansatte har en samlet stillingsprosent på 190 prosent, noe som utgjør omtrent 1,9 årsverk. Det betyr at den lønnede arbeidsinnsatsen utgjør 3 325 timer i året. I denne sammenheng viser nemnda til at klager hadde samlede lønnskostnader på 886 520 kroner i 2023. Lønnskostnadene utgjør cirka 39 prosent av organisasjonens totale driftsutgifter på 2 244 376 kroner.
- (16) De samlede frivillige timene utgjør da 61 prosent av det totale antallet timer som blir jobbet i organisasjonen, og verdien av den samlede frivillige innsatsen utgjør 62 prosent av organisasjonens totale driftsutgifter.
- (17) Lotterinemnda legger derfor i utgangspunktet til grunn at den frivillige innsatsen i organisasjonen, er en «viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for», jf. forskriften § 5 femte ledd første setning.
- (18) Lotteritilsynet har i innstillingen vurdert at den frivillige innsatsen som utføres av organisasjonens deltakere er knyttet til en viss gjenytelse, som dermed ikke er å anse som frivillig innsats. Dette utgjør ifølge klager omtrent 850 timer.
- (19) Klager viser i denne sammenheng til at erfaringsdeling og støtte av meddeltakere er en viktig del av klagers mestringskurs og kurs innenfor muligheter og rettigheter for pårørende til barn og unge. Lotterinemnda tolker dette som en anførsel om at denne innsatsen ikke kan vurderes som knyttet til gjenytelser, men som en del av deltakernes behandlingsopplegg.
- (20) Lotterinemnda er, i likhet med Lotteritilsynet, av den oppfatning at deler av deltakernes arbeidsinnsats er knyttet til visse gjenytelser. Gjenytelsen består av den rehabiliteringen og behandlingen som brukerne får ved å delta i klagers tilbud, se tilsvarende i nemndas sak 2024/363 (Stiftelsen Sagatun Recovery). Nemnda legger derfor til grunn at brukernes frivillige innsats på 850 timer, ikke kan vurderes som frivillig innsats, jf. forskriften § 5 femte ledd tredje setning. Nemnda trekker etter dette 850 timer fra de totale 5 190 timene med gratis arbeidsinnsats i organisasjonen.
- (21) Lotteritilsynet har videre lagt til grunn at de 3 090 frivillighetstimene som er utført under aktiviteter i regi av Vårres, er frivillighetstimer utført for de deltakende organisasjonene. Disse timene kan dermed ikke regnes som frivillig innsats hos klager.
- (22) Det følger av forskriften § 5 åttende ledd at ved «vurdering av frivillig innsats hos paraplyorganisasjoner kan det legges vekt på frivillig innsats hos medlemsorganisasjonene dersom disse tilfredsstiller kravene i denne forskriften». Klager er imidlertid ikke en paraplyorganisasjon, og heller ikke en medlemsorganisasjon. Dette innebærer at de frivillige enten er organisert i andre organisasjoner eller så har ikke de frivillige organisasjonstilknytning. Klager har i søknaden selv opplyst at de i hovedsak benytter frivillige fra de deltakende organisasjonene. Lotterinemnda vil videre bemerke at den samme frivillige innsatsen ikke kan legges til grunn for flere organisasjoner, se tilsvarende vurderinger i høringsnotat 14. oktober 2024 om «Forslag til endringer i

merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner» (høringsnotat 2024) s. 32.

- (23) Klager anfører at den innsatsen som er utført av frivillige fra de deltakende organisasjonene, og frivillige uten organisasjonstilknytning, kun er utført for Vårres. Lotterinemnda kan ikke se at klager har dokumentert at den frivillige innsatsen kun er registrert hos Vårres, eller om den også er registrert hos deltakerorganisasjonene.
- (24) Lotterinemnda legger vekt på at klager ikke har egne medlemmer og frivillige, men i hovedsak bruker frivillige fra deltakerorganisasjonene. Nemnda mener at dette taler for at de frivillige utøver innsatsen i sine respektive deltakerorganisasjoner. På bakgrunn av dette kommer nemnda til at de 3 090 frivillighetstimene som er utført for Vårres, ikke kan regnes som frivillig innsats hos klager. Nemnda trekker etter dette 3 090 timer fra de totale 5 190 timene med gratis arbeidsinnsats i organisasjonen.
- (25) Lotterinemnda har etter dette redusert det totale antallet frivillighetstimer i organisasjonen fra 5 090 til 1 250. De samlede frivillige timene utgjør da 14 prosent av det totale antallet timer som blir jobbet i organisasjonen, og verdien av den samlede frivillige innsatsen utgjør også 14 prosent av organisasjonens totale driftsutgifter. Nemnda mener at dette ikke er en tilstrekkelig frivillig innsats.
- (26) Klager har dermed ikke dokumentert at den frivillige innsatsen er en «viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for», jf. forskriften § 5 femte ledd første setning.
- (27) Lotteritilsynet har også vurdert at klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Nemnda finner ikke grunn til å vurdere om klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, så lenge vilkårene i forskriften § 5 femte ledd uansett ikke er oppfylt.
- (28) Lotterinemnda bemerker at klager har fått merverdiavgiftskompensasjon for tidligere år. Nemnda viser til at søknaden gjelder for merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023, og at Lotteritilsynet hvert år må foreta en selvstendig vurdering av om organisasjonen oppfyller vilkårene for å få merverdiavgiftskompensasjon for det gitte regnskapsåret. Det er organisasjonens ansvar å sørge for at organisasjonen oppfyller de vilkårene og den praksis som til enhver tid gjelder for å få merverdiavgiftskompensasjon etter forskriften. Det at organisasjonen har fått merverdiavgiftskompensasjon for tidligere år, er ingen garanti for at organisasjonen skal fortsette å få det. Forvaltningen må ha adgang til å korrigere praksis slik at gjeldende praksis er i overensstemmelse med regelverket.

Konklusjon

- (29) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur